

כג אלול

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם (בראשית ב א), וַיְכַלּוּ בַצְדִיק אֶת־כְּלִילָן כָּל אֲבָרִין וְכָל סְפִירָן, כָּל אֲבָרִין דְּאִינוּן פְּקוּדֵין דְּעֵשָׂה, דְּבִיּה אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמַצּוֹתָיו וְצִוּנוּ לְמַעַבְדָּא כָּל פְּקוּדֵין, דְּאִיְהוּ כְּ"ל כְּלִיל כְּלָא וְאִיְהוּ כְּלָא וּמִנִּיהּ תְּלוּי כְּלָא, עֲמוּדָא דְּאִיְהוּ סְבִיל שְׁמַיָא וְאֲרַעָא עֲלִיָּה, וּבִיּה אֶתְעַבְדוּ כְּלָל וּפְרָט וְכְלָל, וּבְגִין דָּא וַיְכַלּוּ כְּלִיל שְׁמַיָא וְאֲרַעָא, שְׁמַיִם אֲשׁ וּמִיָּם וְדָא שְׁמַמְאָלָא וַיְמִינָא, שְׁמַיִם עֲמוּדָא דְּאֶמְצַעִיתָא כְּלִיל תְּרוּיָיְהוּ, הָאָרֶץ שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, וְכָל צְבָאָם נִצַּח וְהוּד דְּאִינוּן צְבָא הַשְּׁמַיִם, בְּגִין דְּאִיְהוּ כְּלִיל שְׁבַע סְפִירָן דְּשִׁבְחַת דְּיוד בְּהוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא הִדָּא הוּא, דְּכַתִּיב (ד"ה א כט יא) לָךְ יְהו"ה הַגְּדוּלָה וְהַגְּבוּרָה וְגוֹמֵר, בְּגִין דָּא אֶתְקַרֵי יוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּלָל שְׁבַע, וְסֻלְקִין לְשַׁבְעִין דְּחֻשְׁבָּן תִּיבִין דְּקַדוּשָׁא וַיְכַלּוּ.

וַיְכַלּוּ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי (בראשית ב ב), דָּא אִימָא עֲלָאָה דְּאִיְהוּ אֱלֹהִים בְּתַר דְּכְלִיל בִּיּה שְׁבַע סְפִירָן, אֶתְקַרֵיאוּ עַל שְׁמִיָּה כְּלָהוּ שְׁבַתוֹת שְׁבַע שְׁבַתוֹת, לְבַתַּר כְּלִיל בִּיּה תַּלְת סְפִירָן עֲלָאִין דְּכְלִיל בְּאִימָא עֲלָאָה, וְקָרָא לֹון שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי עַל שְׁמִיָּה, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (סו) וַיְכַלּוּ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי הָא חַד דְּכְלִיל בִּיּה, וַיִּשְׁבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי דָּא תְּנִינָא, וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הָא תַּלְת לְאֶת־כְּלָלָא בְּעֵשֶׂר סְפִירָן, דְּלִית סְפִירָה דְּלָא אֶת־כְּלִילָת בְּעֵשֶׂר, כָּל חֲדָא בְּמַמְשָׁלָה דִּילָהּ, אֲבָל מְמַשְׁלָה דְּצַדִּיק יוֹם הַשְּׁבִיעִי בִּיּה אֶתְקַרֵיאוּ כָּל סְפִירָן שְׁבִיעִיּוֹת, שְׁבַעִין תִּיבִין אִינוּן בְּקַדוּשָׁא וַיְכַלּוּ, וַיִּזְכּוּר וַיִּשְׁמָר הָא שְׁבַעִין וַתְּרִין כְּחֻשְׁבָּן וַיְכַלּוּ.

וַיִּשְׁבַּת צַרִידָא לְתַקְנָא בִּיּה פְּתוּרָא בְּאַרְבַּע רַגְלִין, כְּגוֹנוּנָא דְּפְתוּרָא דְּלַעֲיָלָא דְּאֶתְמַר בִּיּה (יחזקאל מא כב) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהו"ה, וְעֲלָהּ אֶתְמַר (תהלים כג ה) תַּעֲרוֹךְ לִפְנֵי שְׁלַחַן, פְּתוּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דָּא שְׂכִינְתָא, אִיְהוּ מְסַטְרָא דְּצַפּוֹן דְּאִיְהוּ גְבוּרָה, וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ מְאִרֵי מַתְנִיתִין שְׁלַחַן בְּצַפּוֹן, וְנַר דְּלִיק לִימִינָא כְּגוֹנוּנָא דְּלַעֲיָלָא, דְּאֶתְמַר בִּיּה מְנוּרָה בְּדְרוּם, מְטָה בְּאֶמְצַעִיתָא מְסַטְרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֶמְצַעִיתָא.

תָּא חֲזִי שְׂכִינְתָא אֶתְקַרֵיאת פְּתוּרָא מְסַטְרָא דְּשְׁמַמְאָלָא, וּמְנוּרָתָא מְסַטְרָא דִימִינָא, וּמְטָה מְמוּצַעַת מְסַטְרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֶמְצַעִיתָא, וּבְגִין דָּא זְוֹנוּנָא דִּילָיָה בְּאֶמְצַעִיתָא בֵּין צַפּוֹן לְדְרוּם, וְהָא אוּקְמוּהָ רַבְּנֵין כָּל הַנּוֹתֵן מְטָתוֹ בֵּין צַפּוֹן לְדְרוּם הוֹיִין לִיָּה בְּנִיִּים זְכָרִים וְכו', פְּתוּרָא אִיְהוּ סְמִיכָא עַל אַרְבַּעָה סְמִכִין, דְּאִיְהוּ כְּגוֹנוּנָא דְּגוּפָא דְּסְמִכִין לִיָּה דְּרוּעִין וְשׁוֹקִין דְּאִינוּן אַרְבַּע, וְצַרִידָא שִׁית נְהִמִין מֵהָאֵי סְטְרָא וְשִׁית נְהִמִין מֵהָאֵי סְטְרָא. (ד' ט' ט"ז ע"ב).

וְרָזָא דְמַלְחָה זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לְפָנַי יְהו"ה (יחזקאל מא כב), וְז"ה בְּחֶשְׁבֵּן ו' ו', דְּאִינוּן שִׁית פְּרָקִין דִּתְרִין דְּרוּעִין וְשִׁית פְּרָקִין דִּתְרִין שׁוּקִין, דְּהָא שְׂכִינְתָא אֲתַעְבִּידַת גּוּפָא לְמַלְכָא בְּכַל תְּקוּנָא דִּילָהּ, וּבְאֲלִין תְּרִין עֶשֶׂר פְּרָקִין דְּנוּקְבָא, וּתְרִין עֶשֶׂר פְּרָקִין דְּדַכְוָרָא, מְלֹאכְיָא אֲמַרִי וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוּשָׁא קְדוּשָׁא קְדוּשָׁא וְגוֹמַר, וְז"ה עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָח"ד, וְז"ה עִם שְׂכִינְתָא אָח"ד, וּכְלָא יְהו"ה אָחַד, מִיַּחַד תְּרוּוּיְהוּ, וְלִקְבַל זֶה אֵל זֶה אָמַר דְּיוד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע רִנָּנוֹת, וְאִינוּן לְקַבַּל עֲשָׂרִין וְאַרְבַּע סְפָרֵי אוּרִייתָא.

זֶה אִיהוּ לְקַבַּל אַרְבַּע אַנְפִּין לְכָל חֵיָה לְתַלַּת חִיּוּן, זֶה תְּנִינָא לְקַבַּל אַרְבַּע גְּדַפִּין לְכָל חִיּוּא לְתַלַּת חִיּוּן, וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְמַלְחָה וְאַרְבַּעָה פְּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּעָה כְּנַפִּים לְאַחַת לָהֶם (יחזקאל א ו), דְּכְלָהוּ פְּרַחִין בְּפִתְוּרָא קָדָם יְהו"ה בְּכַמְהָ רִנָּנוֹת, וְצָרִיךְ לְחַבְרָא לְהָא פִּתְוּרָא אוּרִייתָא דְאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, שְׁנַיִם שְׂאוּכְלִין עַל שְׁלַחַן אָחַד וְכוּ', וְאִם הוּא חַד אוּרַח וְחַד בַּעַל הַבַּיִת, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוּרַח מְבָרֵךְ, בַּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ דָּא עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא לְעֵילָא, וְאוּרַח מְבָרֵךְ דָּא צַדִּיק דְאֲתַמַּר בֵּיהּ (משלי ד יח) וְאוּרַח צַדִּיקִים כְּאוּר נֹגַהּ וְגוֹמַר, וְצַדִּיק אִיהוּ בְּשֵׁבֶת כְּאוּרַח דְאֲתִי וְאֲזִיל בְּכַל שַׁבַּת וְשַׁבַּת.

שַׁבַּת שְׂכִינְתָא, בַּעַל הַבַּיִת דִּילָהּ עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, וְאִיהוּ בּוֹצֵעַ וּפְרִים פְּרוּסָא דְנִהְמָא דְאִיהִי טַפְּהָ, וְיַהֲיִב לְאוּרַח דְאִיהוּ צַדִּיק וְעֵנִי, וְאוּרַח מְבָרֵךְ לְבַעַל הַבַּיִת כְּפַל מְכַל כָּל דְאִינוּן תַּלַּת אֲבָהוֹן, בְּבִרְכָן דְאֲתַפְּרְכוּ אִינוּן, דְּבִרְכָאן עַל יְדֵי דְצַדִּיק נְחַתִּין לְעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב (משלי יו) וּבִרְכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק, מָאן רֹאשׁ צַדִּיק דָּא עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, תִּשְׁעַ בְּרַכָּאן אִינוּן מְעֵילָא לְתַתָּא מְבַתֵּר עַד צַדִּיק, וְתִשְׁעַ אִינוּן מִתַּתָּא לְעֵילָא מְצַדִּיק עַד פֶּתֶר עַלְמָא, וּכְלָהוּ סְלָקִין ח"י, וּכְלָהּ כְּלִילָא מְנַיְיְהוּ.

תְּפִלָּה לְמִשָּׁה תְּפִלָּה לְדוּדָה, בֵּית הַכְּנֻסָּת אִיהוּ כְּנֻסָּא דְכְלָהוּ בְּרַכָּאן, תְּפִלָּה אִיהִי בְּגִין דְאִיהוּ סוּס לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִיהִי אֲתַעְבִּידַת טְפִלָּה לְרוּכְב, הַכִּי אוּקְמוּהוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין אִין הָרוּכְב טְפַל לְסוּס אֲלָא הַסוּס טְפִלָּה לְרוּכְב, אִית טְפַל בְּטוּ וְאִית תְּפַל בַּת, כְּגוֹן הֵיאֵכַל תְּפַל מְבַלִי מְלַח (איוב ו ו), וְהָאִי תְּפִלָּה הַכִּי אִיהִי בַת.

וְאִיהִי פּוּס דִּינּוּן, דְאִיהוּ יי"ן חוּשְׁבֵּן סו"ד מִן יְסוּדָה, וְצָרִיךְ בֵּיהּ עֲשָׂרָה דְבָרִים כְּמָה דְאוּקְמוּהוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, וְאִינוּן כְּחֶשְׁבֵּן י' מִן יְסוּדָה, וְאִינוּן עֲטוּר וְעֲטוּפָה הֲדַחָה וְשְׂטִיפָה ח"י וּמְלָא, מְקַבְּלוּ בְּתַרִי יְדוּי וְנוֹתְנוּ בְּיַמִּין, וְיַהֲיִב עֵינָוֵי בֵּיהּ, וּמְסַלְקוּ מִן הַקְּרַקַּע טַפְּחָה, וּמְשַׁגְרִיָּה בְּמִתְנָה לְאֲנָשֵׁי בֵּיתֵיהּ, עֲטוּר מְסַטְרָא דְעֲטָרָה דְבְרִית מִילָהּ, עֲטוּפָה עוֹטָה אוּר כְּשִׁלְמָה (תהלים קד ב), וְאִם הוּא עֵנִי דְלִית בֵּיהּ אֲלָא רְבִיעִית לֹוג דְאִיהִי שְׁעוּרָא דְאֵת

ד', אתמר (שם קב א) תפלה לעני כי יעטוף, הדחה ושטיפה, הדחה מלגאו ושטיפה מלבר, ורזא דמלה וטהרו וקדשו (ויקרא טז ט).

קם סבא חדא מבתר טולא דרבי שמעון בן יוחאי, ואמר רבי רבי שפיר קאמרת, אבל האי פוס צריך לסלקא ליה בדרגוי, עטור מסטרא דעטרה דאיהי כתר עליון על רישא דצדיק, עטור פגון עוטה אור פשלמה, מאי עוטה דא י' דאתעטף באור ואתעביד אור, והאי דאתעטף איהו חכמה, הדחה ושטיפה דאיהו וטהרו וקדשו, טהרה מסטרא דכהנא, דאתמר בכהנא טבל ועלה אתדכי למיכל בתרומה, וקדשו מסטרא דשמאלא, הדא הוא דכתיב וקדשת את הלויים, ח"י מסטרא דצדיק ח"י עלמין פליל ח"י ברכאן דעלותא, ומלא מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ומקבלו בשתי ידיו ונותנו בימין, דא תהוא דאתמר ביה (דברים לג ב) מימינו אש דת למו, פי ימינה פשוטה לקבל נשים, ואיהו ימינה יהו"ה (דף פה ע"א) נאדרי בכח (שמות טו ו), תרין ידיו אינון ה"ה, חד שמאלא וחד ימינא, ובגין דא צריך לאתייבא בחמיש אצבעאן, משום פוס ישועות אשא (תהלים קיז ג), ונותן עיניו פו, עלייהו אתמר (שם קמה טו) עיני כל אליה שברו, ואינון תרי סמכי קשוט דאינון י' י', דאינון בת עינא ימינא ובת עינא שמאלא, ובנייהו ו' זעירא זעיר אנפין, דאיהו שוקיו עמודי ניש (שיר ה טו).

ומסלקו מן הקרקע טפח מסטרא די' זעירא חכמת שלמה, ומשגרו במתנה לאנשי ביתו דא אימא עלאה, דאתמר בה ישמה משה במתנת חלקו, ובגלותא לית לן אלא ארבעה, ח"י מ"לא שטיפה ה"דחה, וסימניה חמשה, ואינון מסטרא דאת ה' דאיהי רביעית לחשבנא, ואיהי דל"ת עניה, בגין דאסתלק מינה ו' דאיהו שית דרגין, הפוס איהו ברזא דיאהדונה" דאיהו כ"ו ה"ס, פוס בהשבנא אלהי"ם.

תקונת תמינת וארבעין

בראשית תמן תר"י תמן שב"ת, פגוונא דא ב' ראשי"ת ב"רא שי"ת, ואינון תרי שבתות, עלייהו אתמר (שמות לא טז) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וגומר, תרין זמנין אדכיר הכא שבת, לקבל שכינתא עלאה ותתאה, לדורתם מאי לדורתם, אלא זכאה איהו מאן דעביד לון הירה בשבת בתרי בתי לבא, ואתפני מתמן יצר הרע דאיהו חלול שבת, ברית עולם דא צדיק, דשריין תרוייהו עליה, חד לאמלאה ליה וחד לאתמליא מיניה.

בני ישראל אינון תריין פליין נצח והוד, בנוי דישראל סבא עמודא דאמצעיאתא, תלת שביעי שביעי שביעי אלין תלת אבהן, ענג שבת ונ"הר יוצא מעד"ן להשקות את הג"ן (בראשית ב'), ונהר, אית נהר ואית נהר, אית נהר דאתקרי נהר פלגיו, ואית נהר דאתקרי נחל קדומים, עדן עלאה עליה אתמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתה, האי נהר איהו ו', הנפיק מעדן עלאה דאיהו א', ואעבר בין אבא ואימא, ואזיל חמש מאות שנה, ומטי עד צדיק שביעי, ומתמן אנשקי לגנתא דאיהי שכינתא תתאה.

זכאה איהו מאן הנטיר הירא לשבת דאיהו לבא, דלא אתקריב תמן עצבו דטחול, וכעס דמרה דאיהו נורא דגיהנם, העלה אתמר (שמות לה ג) לא תבערו אנש בכל מושבותיכם ביום השבת, והכי הוא ודאי דכל מאן דכעיס פאלו אזקיד נורא דגיהנם, ארבעים מלאכות חסר חד אינון לקבל ארבעים מלקיות חסר חד בשבת, ואינון עשרה דלקה אדם ועשרה לחוה ועשרה לנחש ותשעה לארעא, ובגין דא אמרו מארי מתניתין אין לוקין בשבת, דאלין מלאכות אינון חשיבין לישראל לקבל מלקיות.

יצאות השבת שתיים. אינון עקירה והנחה, דעביד לון בבת אחת, מאן דאעקר חפץ מאתריה ואנח ליה לבר מאתריה ומרשותיה, פאלו אעקר אילנא דחיי דאיהו אות ברית, ואנח ליה ברשו נוכראה, מאן דעביד דא גרים דאעקר נשמתיה מרשות דילה, ואנח ליה ברשו אחרא דאיהי מרה וטחול, ודא גרם לישראל דאתעקרו מארעא דישראל, ואתגליאו בארעא נוכראה דאיהי רשות הרבים, והכי איהו מאן דאעיל אות ברית קדש דילה ברשו נוכראה, שבתא"י איהו טחול חמ"ה, אתתא בישא מרה, שבתא"י עליה אתמר (בראשית לז כד) והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, ואיהו רעב וצמאון וקינה והספד (דף פ"ה ע"ב) וחסוכא וקבלא, ואיהי גלותא לישראל. וצריכין ישראל למעבד לה שנוי בכלא ודא אוקמוה, ואיהו דבור דחול דאיהו אסור בשבת, וכד לא אשפחת אתר לשריא תמן, איהי ברכת, פגוונא דשפחה דאברהם דאתמר בה (בראשית טז ח) מפני שרי גברתי אנכי ברכת.

טחול עליה אתמר (שמות ג ה) של נעליך מעל רגליך, נעל מטונף דטפה סרוחה, פי המקום אשר עומד עליו אדמת קדש הוא, דא שבת, ועליה אמרת שכינתא פשטתי את פתנתי איכבה אלבשנה, רחצתי את רגלי איכבה אטנפם (שיר ה ג), ובגין דא צריך בר נש בשבת לשנויי בלבושין בשרגא במאכלין, וצריך למתוי מוסיף מחול על הקדש, וכל המוסיף מוסיפין ליה נפש יתירה בשבת, וכל הגורע גורעין ליה ההיא נפש יתירה חס ושלום.

תקונא תשע וארבעין

בראשית ברא אלהי"ם. שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (ישעיה מ לו), מי אלה, הוא אלהי"ם, מי ברא לאלה, שאו מרום עיניכם דא קריאת שמ"ע, ראשי תיבין שמע דמיחדין ישראל לקודשא בריה הוא פעמים, ותשכחו תמן מ"י דאיהו כללא דחמשין אתון, ובמאי צריך ליחדא ליה בשחרין, בההוא דאתמר ביה (חבוק ג י) רום ידיהו נשא, דאיהו מרום, בגין דאיהו מרומים ישבון. ורא"ו דתמן או"ר, ודא אור הפככים, דבהון שכינתא נפקת הדא הוא דכתיב (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם, ובגין דא קריאת שמע בליליא, כמה דאוקמוה מארי מתניתין ביציאת הפככים, ערב ובקר צריכין ליחדא לה עם מלפא, בגין דבערב היא באה עמיה, ובבקר היא נשבה לגביה (אסתר ב יד), ודא ערב דיצחק ובקר דאברהם, דתמן בעלה ביניהו ישראל.

ועוד המוציא, דא המוציא לחם מן הארץ, בגינה אתמר (ישעיה לג טז) לחמו נתן וכו', ועוד המוציא במספר צבאם, אלין רמ"ח תיבין דקריאת שמע, לכלם בשם יקרא, הדא הוא דכתיב (בראשית ב כ) ויקרא האדם שמות וגומר, דא ההוא דאתמר ביה (ישעיה מד יג) פתפאת אדם לשבת בית, דקרא שמהן לכל חיות הקודש ולכל שרפים ואופנים וצבא דלעילא, לכל חד קרא ליה בשם ידיע ובדרגא ידיעא, לאשתמודע לכל חד מאתר דאתנטיל, פגונוי דנחלי ימא דאתחזרו לאתר דאתנטילו בשליחותא, הדא הוא דכתיב (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים וגומר, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, מאתר דאזלין תמן חזרין בשליחותא.

מרום אונים (ישעיה מ כו) דא כתר עלאה, ואמיין פח דא חכמה, מאי פח דיליה אימא עלאה, איש לא נעדר איהו כללא דתלת ספירן, מאי איש יהו"ה איש מלחמה יהו"ה שמו (שמות טו ג), איש א' כתר עלאה י' חכמה ש' שרשא דאילנא דאיהי אימא עלאה תשובה ודאי, ועוד מרום אונים דא עמודא דאמצעיתא, אונים דיליה נצח וזהו, ואמיין פח דא צדיק, איש לא נעדר יהו"ה איש מלחמה, והא אתמר.

קם סבא בתר טולא דרבי שמעון, ואמר רבי רבי, האי קרא הכי שמענא ליה, שאו מרום עיניכם, שאו כמו שאו ידיכם קודש (תהלים קלד ב), ודא קודש ישראל ליהו"ה ראשית (ירמיה ב ג), מרום דיליה כתר עלאה, מי אימא עלאה דברא עלמא באלה, מאן אלה, אלה ראשי בית אבותם (שמות ו יד), ואינון תלת אבהון, המוציא במספר צבאם (ישעיה מ כו) אלין צבא השמים דאינון נצח וזהו, מאי מספר דלהון, אלא מספר וחסבון

הכלא דא שכינתא עלאה, לבלם בשם יקרא (שם) דא שכינתא תתאה, דאתמר למשה בגינה (שמות לג יז) ואדעך (ד' ט' ט"א) בשם, מרוב אונים (ישעיה מ כו), ההוא דאתמר ביה (בראשית מח טז) וידגו לרוב בקרב הארץ ודא צדיק, ואיהו אמיץ פח איש צדיק, פח היליה איהי פח העובדא דפראשית, דאתמר בה (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא פח אדני, לא נעדר משכינתא לעלם, והאי והאי פלא קשוט, שבועין אנפין לאורייתא.

אמר ליה סבא סבא, מרוב אונים ואמיץ פח תמן אדם קדמאה, תמן אברהם יצחק ויעקב, תמן משה ואהרן, תמן דוד ושלמה, ותריין עשר שבטין, וכל נשמתין דשתין רבוא דישראל, ודכל דרין עלאין ותתאין, דאתמר בהון (דברים כט יד) פי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום וגומר, בלהו תמן, איש לא נעדר לא חסר מנייהו חד מחשבנא, בגוונא דצבא השמים.

ועוד מרוב אונים דא כהנא, דאתמר ביה כהן און, ואמיץ פח דא אלהי"ם דאיהי אימא עלאה, דאתלבשת בגבורה וברא עלמא במדת הדין, ובגין דא איהו גבור אמיץ פח, איש לא נעדר דא יעקב, דאתמר ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, מה דאתמר בתלת אליו, אתמר בתלת עלאין, ואתמר בתלת תתאין, מספר דכלהו שכינתא איהי מספר הימים.

תקונת חמשיין

בראשית ברא אלהי"ם, פתח רבי שמעון ואמר, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (בראשית כה כז), ראשי תיבין שאו מרום עיניכם שחרית מנחה ערבית, תלת צלותין, עלייהו אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר, בגין דאינון מרפבה דתלת אבהו, ועלייהו אתמר (בראשית בד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אלה פסל את הראשונים, אלה ודאי פסיל לקדמאין דאמרו (שמות לב ד) אלה אלהי"ם ישראל, דאנון תולדות דתהו, דאתרמיז בראשי תיבין תולדות השמים והארץ תהו, ואינון חמש מינין דאתמר בהון בה' בראם, ואינון עמלקים גבורים נפילים ענקים רפאים, ובגין דא טרחת ה' בגינייהו בגין דבה' בראם ה' דאברהם, ועלה אתמר (ישעיה מה יח) לא תהו בראה למיתב בגינייהו, לשבת יצרה למעבד ישובא מנייהו.

ובגין האי ה', אלה דאינון תלת אבהו תקינו תלת צלותין, לנחתא בהון לקודשא בריהו, הוא, לסלקא לשכינתא בהון דאיהי ה' ועירא, דעמודא דאמצעיתא איהו גופא, ותריין דרועין היליה ימינא ושמאלא, דבהון אחיד בה, ועל גופא אסתלקת, ומאן סליק לה

על גופא מ"י אימא עלאה, מי ברא אלה, וכד סלקת סלקין עמה כל עבא דלעילא, הדיא הוא דכתיב (שם מ כו) המוציא במספר עבאם, וכל ישראל דאינון שתין רבוא מתחסין בצבא דלעילא, לכלם בשם יקרא, בלהו אתקריאו על שם עבא דלעילא, איש לא נעדר מחושפנא.

ושכינתא בגלותא בזמנא דאיהו מרחקא בעלה מינה, לזמנין אתפרנסת על ידי שליח, לזמנין על ידי אבהו, לזמנין על ידי אימא, לזמנין על ידי אבא, לזמנין על ידי בניו, לזמנין על ידי דצדיק, וכלא יהיב בעלה דאיהו ו', איהו בין אבא ואימא בין י"ה, וכד איהו בין אבא ואימא, נחית לה פרנסהא על ידי אבא ואימא, וכד נחית בין תרין דרועין דאית בהון שית פרקין, נחית לה פרנסה בתרין דרועין, וכד נחית בגופא דאיהו יעקב, נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בתרין שוקין דאינון (שיר ה טו) שוקיו עמודי שיש דאית בהון ו' פרקין, נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בצדיק נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בה' דאתחבר ו' בה', לא צריך לנחיתה מזונא לה על ידי שליחא בעלמא, אלא על ידיה, וכד נפיק בה, אסתלק עד אין סוף דאיהו א', מזונא דילה לאו בזכותא תליא מלתא, ולא בחיים דאינון אבא ואימא, ולא בבני דאינון נצח והוד, אלא במזלא תליא מלתא, וכד נחיתת מאתרהא ונחית קודשא בריך הוא לדירא עמה, אתמר ביה ובבנהא אין מזל לישראל, אלא קודשא בריך הוא רכיב על פרו"ב דאיהו מטטרו"ן ואיהו פרו"ה, ומתפרנסת על ידיה, דאיהו עבד עולם עבד דילה, ובההוא זמנא איהי אתפרנסת על ידי שליח, וכל דא פפום עובדיהון דישראל הכי אתפרנסת.

זכאה איהו מאן דסליק לה לאתרה, ולקודשא בריך הוא לאתריה, דאתמר ביה (ישעיה יט א) (הנה יהו"ה רוכב על עב קל), הנה יהו"ה יוצא ממקומו (שם כו כא), אמר ליה רבי אלעזר אבא, וכי יכול בר נש לאחזרא לקודשא בריך הוא לאתריה, אמר ליה אין, כמה דאשפחנא ברוך דאמר (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וכו', בההוא זמנא דבר נש אחזר ליה לאתריה, מה פתיב ביה ממקומו יפן ברחמיו לעמו, ובמאי חזרין ליה לאתריה, אלא בשלימו דתקונא דתקיננו בצלותא, ואזכח דבתר דאמר ממקומו יפן ברחמיו לעמו, אמר המיחדים את שמו ערב ובקר תמיד בכל יום אומרים פעמים, ואינון ה"ה, דצריך לאחזרא י' לגבי ה' דאיהו מקום דלעילא, ולאחזרא ו' לגבי ה' דאיהו מקום דלתתא, בגין דקודשא בריך הוא אומי

דְּלֹא יַחְזִיר לְה' דְּלַעֲיָלָא, עַד דְּיַחְזִיר לְה' דְּלַתְתָּא, וְרָזָא דְּמַלְחָה לֹא אָבֵא בְּעִיר וְגוֹמֵר (הושע יא ט) וְהָא אִוְקְמוּהָ.

תְּקוּנָא חֵד וּחְמָשִׁין

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, מֵאִי אַתְּ, אֶלְיָא הָכִי אִוְקְמוּהָ קְדָמָאִין, כָּל אַתְּיָן לְרַבּוּנָא, וְדָא אִי"ת אִוְרִייתָא כְּלִילָא מֵא' וְעַד ת', דְּבָהּ אַתְּבְּרִיאָו שְׁמַיָּא וְאָרְעָא, וְעוֹד אֶת הַשָּׁמַיִם, שָׁמַיִם דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (מלכים א ח) וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְאַתָּה בַת זִוְגִיָה עֲמִיָה, וְאַתָּה דָּא צְדִיק וּבַת זִוְגִיָה, הָאָרֶץ מֵאֲנָא דְכְּלָהּוּ לְאַפְקָא בָּהּ זְרַעִין וְאֲבִין, וְרָזָא דְּמַלְחָה וְכָל שְׂיַח הַשְּׂדֵה טָרָם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וְגוֹמֵר (בראשית ב ה).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי, רָזָא עֲלָאָה הָכָא, אַף עַל גַּב דְּכִלְיָא אַתְּבְּרִי וְאַתְּקֵן בְּשָׁמָא דִּיהו"ה, דְּאִינֹן אֶת הַשָּׁמַיִם, וְרָזָא דְּמַלְחָה י"ה בְּשָׁמַיִם, ו"ה בְּאָרֶץ, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (תהלים צו יא) 'שְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, עִם כָּל דָּא דְכִלְיָא אַתְּקֵן בְּד' אַתְּוֹן, לָא נְחִית נְבִיעוּ מְלַעֲיָלָא עַל זְרַעִין וְאֲבִין דְּאִינֹן שְׂיַח הַשְּׂדֵה דְּאִיהוּ צְדִיק, וְעֵשֶׂב הַשְּׂדֵה דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, וְלָמָּה בְּגִין דְּאָדָם אִין, דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א לְעַבּוּד אֶת הָאָדָמָה.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר אַבְיָא, שְׂיַח מְנָא לָן דְּאִיהוּ צְדִיק, אָמַר לִיָּה בְּרִי בֵּיה תִשְׁכַּח ח"י ש', אִיהוּ כְּלִיל תְּלַת עֲדָרֵי צֵאן, דְּאִינֹן שְׂרַשְׁא דְּאִילָנָא, וְדָא חֵי עֲלָמִין, דְּאִיהוּ אוֹת בְּצַבָּא דִּילִיָּה, צַבָּאוֹת אִיהוּ עֲמַהוֹן, כְּלִיל תְּלַת דְּרָגִין לְקַבֵּל תְּלַת עַנְפִין דְּש'.

וְהָא ש' דְּתְּלַת אַבְהֵן אִינֹן, אֶלְיָא ש' עֲלָאָה עַנְפֵי אִילָנָא, ש' תְּתַאָּה שְׂרַשֵׁי אִילָנָא, וּבְגִין דָּא וְכָל שְׂיַח דָּא צְדִיק, וְכָל עֵשֶׂב ע"ב ש' דָּא יַעֲקֹב כְּלִיל תְּלַת אַבְהֵן, דְּאִינֹן עַנְפֵי אִילָנָא, וְסִלְקִין לְשַׁבְעִין וְתַרְיִין שְׁמַהֲן דְּוַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיִּט, דְּבָהּ אִי שְׁמָא אַתְּבְּרִיאָו עֵשֶׂבִין וְאִילָנִין דְּאִינֹן נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא, וְהָא עֵשֶׂב עֲלִיָּה אַתְּמַר (תהלים קד יד) וְעֵשֶׂב לְעַבּוּדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ, לָחֶם אַבִּירִים אָכַל אִישׁ (שם עח כו), וְאִיהוּ נִהְמָא דְּאִוְרִייתָא. (דף ט"ז ע"א) דְּאַתְּמַר בֵּיָה (קהלת ט ז) לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֹה, וְאִיהוּ לְעַבּוּדַת הָאָדָם, ה' דְּאָדָם דְּאַתְּמַר בָּהּ הַמוֹצֵיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ, מֵאִי לְעַבּוּדַת הָאָדָם, לִית עַבּוּדָה הָכָא אֶלְיָא צְלוּתָא, דְּאִיהִי פּוּלְחָנָא דְּשְׁכִינְתָּא, עַבּוּדַת יְהו"ה וְדָאִי, וְעֲלָהּ אַתְּמַר (תהלים קד כג) יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַדֵי עָרֵב, יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ דָּא צְלוּתָא דְּשַׁחְרִית, וְלַעֲבֹדָתוֹ עַדֵי עָרֵב דָּא צְלוּתָא דְּמִנְחָה, דְּאַתְּמַר בָּהּ (בראשית כד סג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנֹת עָרֵב.

תקונת תרין וחמשיין

בראשית פרא אלהי"ם אלהי"ם. חמש אתון פחושפן ה', א"ד מן אדנ"י הכי סליק לחמש, ורזא דמלה ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה (בראשית ב ו), תא חזי אתערותא צריכא מתתא לעילא, ולבתר והשקה את כל פני האדמה, והשקה ו' איהו שקיו מעילא לתתא, דאיהו נחל קדומים דאתמשד מן מוחא, והכי צריד לאתערא אתערותא בקדמיתא מאתתא, ורזא דמלה אשה פי תזריע (ויקרא יב ב) ומיד וילדה זכר, נוקבא אדנ"י, דכר יהו"ה, כד אקדימת ברתא שליט דכורא ואתעביד יאהדונה", ורזא דמלה יהו"ה אדנ"י חילי (חבקוק ג ט), ועל פמותי ודריכני (שם) אלין אבהו, למנצח בנגינותי (שם) אמה ותריין שוקין, מאי חילי תוקפא דכלא מלעילא, חילי חיל י' ודא אבא, תוקפא דיליה נביעו דלית ליה סוף.

אמר רבי אלעזר אבא והא אוקמוהו מארי מתניתין, דעד ארבעין יומין יכיל לאחזרא נוקבא דכורא, ואתהפך מדינא לרחמי, ואוקמוהו בגין דעד בען לית תמן דיוקנא, דאתמר ביה (בראשית ב ז) ויצר יהו"ה אלהי"ם, אם פן אמאי נטיל שעורא במ', בגין דאיהו שעורא דנקודה דאיהו י' טפה, (שעורא) דבה אתעביד י"ם מ"י, ודאי נחל קדומים דא ו' דאתמשד מן י' (ס"א ים), והשקה את כל פני האדמה, מאי פני האדמה, אלא אלין אנפין דאינון סומק וחור ורוק ואופם, באלין גוונין נהירא ההיא מבוועא, דגוונין אינון מהאי יבשה, נביעו נהורא דילה (ס"א דחילא), דהכי איהו נביעו לארעא פנשמתא לגופא, פמה דאילנא לא מתרפי אלא במיא, הכי ישראל דאינון ענפין דאילנא לא מתרבין אלא בנביעו דאורייתא.

ורזא דמלה מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון (שיר ד טו), מעין דא חכמה פתר איהו אמון מופלא, דבעא לנטעא אילנין בגנתא, אסתפל בכל גנתא ולא אנשפח תמן מבוועא דמיא, מה עבד, אמר אפיק מעין, ולבתר אטע גן, ואתרפי אילנא, ובגין דא מעין גנים, בקדמיתא אדפיר מעין ולבתר גנים, ודא ג"ן סדרים דאורייתא, וכמה דאית גן לתתא הכי אית ג"ן לעילא, והאי מעין איהו במוחא, אילנא גופא, ענפין דיליה דרועין ורגלין, ונוזלים מן לבנון דא לבא (נ"א לבנה) דאיהו דל"ת דלה בגלותא, ועלה אתמר (במדבר כד ז) יזל מים מדליו.

וי לון לבני נשא דלא משתדלין באורייתא, דאתקריאו עצים יבשים דאינון עתידין לאתוקדא בנורא דגיהנם, ולא למגנא אמרו מארי מתניתין דאינון עמלין וירתין

גיהנם, ואף על גב דמתרבי אילנא דאיהו גופא דאורייתא, ולית ליה איבא דאינון פקודין דעשה, מה פתיב ביה (דברים פ כ) רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אותו תשחית וכרת, ובגין דא אמרו מארי מתניתין דלית מדרשא עקר אלא המעשה איהו עקר. (ד' 99 ע"ב).

תקונא תמשין ותלת

בראשית פרא אלהי"ם תמן פ"ת, תמן א"ם דהוא א"ם מאלהי"ם, ואינון גן עלאה גן תתאה. פתח רבי שמעון ואמר (בראשית ב ל), ויטע יהו"ה אלהי"ם גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר, ויטע יהו"ה אלהי"ם גן דא שכנינתא, בעדן דא אימא עלאה, מקדם אפא עלאה, וישם שם את האדם אשר יצר דא עמודא דאמצעיתא, ועליה אתמר (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים וגומר, וייצר צייר ליה בתרין עלמין בעלמא דין ובעלמא דאתי, ויפח באפיו נשמת חיים דא נשמת כל חי, ויהי האדם דא רוחא דחיי, לנפש תיה דא שכנינתא תתאה.

ועוד ויטע יהו"ה אלהי"ם גן דא אורייתא דבכתב, עדן דא עהונא דאורייתא, ושוני תמן את האדם דבריאה, ומה פתיב ביה (ישעיה יז יא) ביום נטעך תשגשגי ויצמח יהו"ה אלהי"ם וכו' (בראשית ב ט), יהו"ה אלהי"ם אבא ואימא, כל עץ נחמד למראה (שם) דא עמודא דאמצעיתא, דכל גוונין שפירין ביה אתחזיין, ובגין דא נחמד למראה, תפארת שפירו דכל גוונין, וטוב למאכל דא צדיק.

אמר ליה רבי יהודה, והא כל עץ פתיב, אי הוה אמר עץ שפיר, אכל כל עץ פתיב, אמר ליה ודאי הכי הוא, דבכל אתר. פ"ל צדיק איהו, אכל פלא חה, כל דא צדיק, עץ דא עמודא דאמצעיתא, דגוף וברית חשבינן חה, אכל בהאי קרא כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל דא צדיק, למראה דא שכנינתא דאתמר ביה (במדבר יב ו) פמראה אליו אתודע, ועץ החיים דא עמודא דאמצעיתא, דאיהו עץ החיים דלעילא דאתמר ביה (קהלת ז יב) החכמה תחיה בעליה.

אמר ליה דא שכנינתא תתאה איהי גן, דמתמן עץ החיים נטוע, פמה דאתמר (בראשית ב ט) ועץ החיים בתוך הגן, מאי מן האדמה, אלא דא שכנינתא עלאה, דמינה אתנטע כל עץ דאיהו צדיק, פ"ל איהו מספרא דמ"י, דהכי סליק לחשבון פ"ל מ"י, ובגינה אתמר (איוב לח כט) מבטן מי יצא הקרח וגומר, דאיהו הקרח הנורא.

ועין הדעת טוב ורע איהו לתתא, עין הדעת טוב דא מטטרו"ן, ורע דא סמא"ל ובגין
 דא ועין הדעת ו' אתא לרבויא, דאיהו אתי מאתר אחרא, עין הדעת טוב ורע, ועוד
 ויצמח יהו"ה אלהי"ם מן האדמה כל עין, דא איהו צמח צדיק (ירמיה כג ה) ומתחתיו
 יצמח (זכריה ו יב), תא חזי כל מאן דנטיר ברית, ההוא בר דיהיב ליה קודשא בריה הוא,
 עליה אתמר (בראשית ב ט) ויצמח יהו"ה אלהי"ם כל עין נחמד למראה ברזין דאורייתא,
 וטוב למאכל בפקודין דאורייתא, אבל פרא אחרא דלא אתעביד בדחילו ורחימו
 דקודשא בריה הוא, מה פתיב ביה (שם) ועין הדעת טוב ורע, ודא ערבוביא דטוב ורע,
 מעורב ממצה ושאר.

ובגין דא מני קודשא בריה הוא לישראל לנטרא גרמיה בפריה ורביה, הדא הוא
 דכתיב (שם יז) ומעין הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, טוב מסטרא דדם טהור, ורע
 מסטרא דדם נהות, דהאי בר גרים אבנדא דתרין עלמין, הדא הוא דכתיב (שם) פי
 ביום אכלה ממנו מות תמות, מות בעלמא דין, תמות בעלמא דאתי.

תקונא חמשין וארבע

בראשית פרא אלהי"ם, את השמים עין החיים, ואת הארץ כל עין נחמד למראה,
 והארץ היתה תהו ובהו דא עין הדעת טוב ורע, ודא רזא תהו עמק רע, בהו עמק
 טוב, ודא עין הדעת טוב ורע, פי שם כלל יהו"ה שפת כל הארץ (שם יא ט), ומחכא נפק
 כל ערבוביא דטוב ורע, דאיהו רזא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו. (דף טז ע"א).